

PREVENTIE BIJTINCIDENTEN OVER WELZIJN EN ER WEL MOGEN ZIJN STANDPUNTEN EN BELEID RAAD VAN BEHEER

Inleiding

Na afschaffing van de Regeling Agressieve Dieren (RAD) in 2008 bleef de maatschappelijke roep bestaan om een regeling om ernstige bijtincidenten tegen te gaan. In 2013 kwam de Raad van Dieraangelegenheden (RDA) met het rapport 'Paal en perk aan onaanvaardbaar gedrag van honden en hun houders'. Belangrijkste punten daaruit: de houder is eerst verantwoordelijk voor het gedrag van zijn hond, dus moet hij ook nauw betrokken zijn bij maatregelen om bijtincidenten te bestrijden; kennis over verantwoord hondenbezit moet beter toegankelijk worden voor alle houders; de houder moet ervan uit kunnen gaan dat de hond die hij koopt geen erfelijke aanleg voor overmatige agressie heeft en goed gesocialiseerd is; na een bijtincident moet worden ingezet op voorkoming van herhaling door middel van heropvoeding van hond en houder. Een advies van de RDA inzake *hoogrisicohonden* dat in februari 2017 werd gepubliceerd, werd door toenmalig staatssecretaris Van Dam van Economische Zaken gedeeltelijk overgenomen, waaronder de vaststelling van een lijst van *hoogrisicohonden*¹ die per 2018 verplicht op cursus moeten.

Initiatieven

Het uitblijven van een goede regeling bracht de hondensector ertoe zelf initiatieven te ontplooiën. Zo adviseren de Hondenbescherming en de Raad van Beheer sinds 2016 om het volgen van een cursus vóór het aanschaffen van een hond verplicht te stellen, ongeacht het ras. Het aantal partijen dat zich sterk maakt voor een goede regeling, groeit snel

Fairfok

In 2014 heeft de Raad van Beheer met de belangrijkste vertegenwoordigers van de sector op verzoek van het ministerie van Economische Zaken 'Fairfok'² opgesteld, een breed plan voor de gezonde en sociale hond in Nederland. Daarin geeft de Raad van Beheer aan dat alle betrokken partijen de morele plicht hebben om sociaal gedrag, goede gezondheid en goed welzijn van de hond (met of zonder stamboom) als vertrekpunt van beleid te kiezen. Dat betekent dat bij het fokken van honden hun gezondheid, welzijn en sociaal gedrag te allen tijde voorop staan. Dit komt in een aantal ambities duidelijk naar voren.

Standpunten Raad van Beheer

- De Raad van Beheer vindt dat ieder bijtincident, zowel bij mens als bij dier, zo veel mogelijk voorkomen moet worden. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt primair bij de houder. De Raad van Beheer denkt graag actief mee over preventieve maatregelen.
- Algemeen is de Raad van Beheer tegen rasspecifieke maatregelen, en gelooft niet in de effectiviteit ervan bij de preventie van bijtincidenten.

---

^{1,2} Zie p. 4 meer informatie

- De problematiek rond bijtincidenten en dierenwelzijn zijn vaak met elkaar verweven. De Raad van Beheer ziet onder meer de volgende zaken als een dierenwelzijnsprobleem:
  - fysieke mishandeling van honden;
  - impulsief kopen en vervolgens afdanken van honden;
  - het zodanig houden/opvoeden van een hond dat deze een gevaar wordt voor de samenleving (mensen, honden en andere dieren), en daarmee ook voor zichzelf.
- Gezondheid, welzijn en sociaal gedrag staan altijd voorop. De Raad van Beheer, rasverenigingen en aangesloten fokkers regelen een aantal zaken zodanig, dat de kans op zowel bijtincidenten als dierenmishandeling (inclusief afstaan aan een asiel) zo klein mogelijk wordt gehouden. De pijlers van dat beleid zijn:
  - *Selectie ter voorkoming van doorgeven van agressief gedrag, zowel erfelijk als via opvoeding door de moederhond.* De Raad van Beheer heeft onder andere met een aantal rasverenigingen convenanten gesloten die het succesvol doorlopen van de MAG-test (Maatschappelijk Aanvaardbaar Gedrag) door de (Nederlandse) ouderdieren verplicht stelt als onderdeel van de stamboomprocedure.
  - *Socialisatie van de puppy's bij de fokker.* Tijdens de locatiecontroles bij de fokkers door buitendienstmedewerkers van de Raad van Beheer wordt gecontroleerd of er aan de eisen van socialisatie wordt voldaan. De algemene welzijnsmaatregelen uit het Kynologisch Reglement (KR) en regels vastgelegd in Verenigingsfokreglementen borgen deze socialisatie verder.
  - *Selectie van de puppykopers.* De verenigingsfokkers zijn zeer gefocust op het vinden van de juiste eigenaren voor hun honden. Ook geven zij voorafgaand aan de aankoop algemene informatie over het houden van honden, de rasspecifieke eigenschappen en gerelateerde zaken (zoals regelgeving) en voor zover mogelijk aanwijzingen aangaande het karakter van de individuele hond.
  - *Goede opvoeding van de hond.* Sommige fokkers verplichten of stimuleren de koper tot het volgen van een cursus. Ook rasverenigingen proberen houders te helpen bij het vinden van een goede opleiding. De Raad van Beheer zet zich daarnaast via de kynologenclubs, het CKI-keurmerk³ en diverse samenwerkingen in om een kwalitatief goed opleidingsaanbod te faciliteren.
- Vindt er toch een bijtincident plaats, dan moeten adequate maatregelen worden genomen om herhaling te voorkomen. Het is aan de houder van de hond om aan te tonen dat zijn hond in de maatschappij past, al dan niet met hulpmiddelen zoals een muilkorf. Het ras of type van de hond is niet direct van belang, maar kan wel meespelen bij het vaststellen van adequate maatregelen.
- Om de juiste beslissingen te kunnen nemen en de effecten van maatregelen meetbaar te kunnen maken, moet er voldaan worden aan twee randvoorwaarden voor alle honden:
  1. *Betere identificatie en registratie*
    - a. Chippen van iedere hond en registratie die herleidbaar is naar de fokker, verkoper, houder en naar de ouderdieren.

---

³ Zie p. 4 meer informatie

- b. Het type hond, en daarmee een eventuele HR-kwalificatie, moet worden vastgelegd bij de registratie. Voor een juiste toepassing van classificatie (ras/type) moeten betrokken instanties zoals dierenartsen, kynologie enzovoort samenwerken.
- c. Gezien de belangen en de consequenties die de kwalificatie als HR-hond met zich meebrengt, is het risico op fraude hoog. Omdat het gebruik van alleen een chip kan leiden tot extra dierenleed (strafvervolgning kan voorkomen worden door de chip te verwijderen), vindt de Raad van Beheer dat er ook registratie van het DNA-profiel moet komen. De Raad van Beheer stelt zijn ruime ervaring op dit gebied graag beschikbaar om dit ook voor niet-rashonden te realiseren.

2. Landelijke registratie van bijtincidenten op basis van verbeterde I&R

Zowel het bepalen van de juiste maatregelen als het meten van de effectiviteit ervan, is alleen mogelijk op basis van objectieve statistische gegevens. De registratie moet gebaseerd zijn op een goede definitie van de ernst van bijtincidenten waarbij de classificatie in het advies van de RDA van februari 2017 uitstekend kan voldoen en een grens moet worden bepaald van wat ernstig en niet ernstig wordt genoemd.

- Controleerbare basiskennis bij elke houder van zowel hondengedrag (incl. socialisatie en opvoeding), etiquette en (gemeentelijke) regels, draagt bij aan het verminderen van bijtincidenten. Is het hebben van deze basiskennis verplicht, dan ligt de verantwoordelijkheid primair bij alle hondenhouders en kunnen handhavers een houder toetsen om er zeker van te zijn dat hij weet wat sociaal wenselijke omgang met zijn hond en omgeving betekent. Zo nodig kan worden ingegrepen om bijtincidenten te voorkomen.

Beleid Raad van Beheer

Het is essentieel dat de georganiseerde kynologie het voortouw neemt in initiatieven om het probleem te adresseren en oplossingsmogelijkheden aan te dragen. Het niet via de Raad van Beheer georganiseerde deel van de hondenhouders is immers moeilijker te bereiken met preventieve maatregelen.

Een groep van rasverenigingen en andere organisaties, zoals de Nederlandse vereniging voor instructeurs in hondenopvoeding en -opleiding (O&O), werkt hiertoe samen. Zij bestuderen initiatieven die voor een belangrijk deel aansluiten bij het RDA-rapport uit 2013 en de ideeën die leven bij het ministerie van LNV (voorheen EZ). De Raad van Beheer gelooft in de bundeling van krachten en sluit zich dan ook aan bij dit samenwerkingsverband, zich daarbij basierend op reeds bestaande pijlers zoals beschreven in Fairfok.

Dit betekent dat het beleid van de Raad van Beheer inzet op:

- Selectie
Promoten van maatregelen (bijv. inzet MAG/TOP-test) gericht op zo goed mogelijke selectie van dieren voor de fokkerij. Rasverenigingen die hier al mee werken, delen hun ervaringen met andere rasverenigingen.

- Socialisatie
  - Het opnemen van richtlijnen voor socialisatie in het Fairfok-programma en socialisatie expliciet opnemen in het beleidsplan.
  - Het beoordelen van en adviseren over socialisatie tijdens locatiecontroles en bezoeken door buitendienstmedewerkers.
- Matching
  - *Voorlichtingsplatform.* Samen met aangesloten rasverenigingen (en een aantal andere organisaties) gaat de Raad van Beheer goede voorlichting geven over de verschillende rassen, maar ook bijdragen aan goede algemene informatie over het houden van honden. Deze informatie stellen we actief beschikbaar aan overheden, maatschappelijke organisaties, enzovoort.
  - *Verplichte theoriecursus over verantwoord houderschap voor alle honden.* In deze cursus komt het belang van een goede praktijkcursus nadrukkelijk naar voren. Deze cursus zou verplicht gevolgd moeten worden voordat een fokker de hond overdraagt aan de nieuwe eigenaar. De overheid wil de cursus nu verplicht stellen voor eigenaren van hoogrisicohonden.
  - *Ondersteunen van te herplaatsen honden.* Veel rasverenigingen of fokkers begeleiden zelf al de herplaatsing van rashonden. De hulp bij een goede herplaatsing moet worden doorgetrokken.
- Opvoeding
  - *Voorlichting aan instructeurs en gedragsdeskundigen.* O&O heeft informatie verzameld over de HR-rassen om instructeurs gericht bij te scholen. Deze informatie kan breder gedeeld worden om zo veel mogelijk goed gekwalificeerde instructeurs en gedragsdeskundigen te krijgen, die ook met honden van de HR-rassen kunnen werken. De Raad van Beheer zal het belang van het aanbieden van cursussen voor HR- honden bij hondenscholen en kynologenclubs benadrukken en hen wijzen op het belang van het hebben van voor deze honden gekwalificeerde instructeurs. Ook zullen eigenaren van HR-honden worden doorverwezen naar locaties waar zij deskundige begeleiding kunnen krijgen. Dit om voor hen de drempel tot specifieke cursussen zo laag mogelijk te maken.
  - *Verwijzen van puppykopers naar de juiste cursussen.* Hier kan aangesloten worden bij het initiatief hierboven en indien mogelijk ook op de CKI-certificering.

Meer informatie

- [RDA lijst van hoog-risicohonden](#)
- [Fairfok-plan](#)
- [CKI-certificering](#)